ЗАКОН ЗА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ

В сила от 23.02.2010 г., Обн. ДВ. бр.15 от 23 Февруари 2010г.

Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда общите правила за упражняването на свободата на установяване на доставчиците на услуги и свободното движение на услуги при запазване на високото им качество.

(2) Целите на закона са:

1. улесняване упражняването на дейности по предоставяне на услуги от доставчици, установени в държава членка;

2. гарантиране правата на доставчиците и получателите на услуги;

3. намаляване на административната тежест за доставчиците на услуги, установени в държавите членки, и опростяване на процедурите за компетентните органи в Република България чрез установяване на единно звено за контакт и предоставяне на услуги по електронен път;

4. установяване на система за обмен на информация и взаимно сътрудничество между компетентните органи в Република България и тези в държавите членки.

Чл. 2. (1) По смисъла на този закон "услуга" е всяка стопанска дейност, извършвана срещу възнаграждение или за собствена сметка от доставчик на услуги.

(2) Този закон не се прилага спрямо следните услуги:

1. нестопански услуги от общ интерес;

2. финансови услуги;

3. електронни съобщителни услуги и мрежи и свързаните с тях структури и услуги, подлежащи на регулиране по Закона за електронните съобщения - само по отношение на разпоредбите, които въвеждат Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно достъпа до електронни съобщителни мрежи и тяхната инфраструктура и взаимосвързаността между тях, Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги, Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги, Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации;

4. услуги в областта на транспорта;

5. услуги за наемане на работници, предоставяни от агенции за временна заетост;

6. медицински и здравни услуги;

7. аудио-визуални услуги;

8. услуги, свързани с хазартни дейности по Закона за хазарта;

9. услуги и дейности, свързани с упражняването на публична власт;

10. социални услуги по социално настаняване, грижи за деца и подпомагане на семейства или лица, временно или постоянно в нужда, които се предоставят от държавата или от доставчици и благотворителни организации, упълномощени от нея;

11. услуги за сигурност, предоставяни от частни лица;

12. услуги, предоставяни от нотариуси и съдебни изпълнители.

(3) Разпоредбите на този закон не се прилагат в областта на данъчното облагане, трудовите и свързани с тях правоотношения, заетостта, общественото осигуряване, основните права на човека, наказателното право и международното частно право.

(4) Когато разпоредбите на този закон противоречат на регламент на Европейския съюз или на специален закон, въвеждащ изисквания на актове на Европейския съюз, които регулират дейности по предоставяне на услуги в специфичен сектор или за специфични професии, се прилагат техните разпоредби. Тази разпоредба се прилага и за:

1. Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги;

2. Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността;

3. Директива № 89/552/ЕИО на Съвета от 3 октомври 1989 г. относно координирането на някои разпоредби, формулирани в действащи закони, подзаконови и административни актове на държавите членки, отнасящи се до упражняване на телевизионна дейност, Директива 97/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 1997 г. за изменение на Директива 89/552/ЕИО на Съвета и Директива 2007/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2007 г. за изменение на Директива 89/552/ЕИО на Съвета (ОВ, L 332/27 от 18 декември 2007 г.);

4. Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионални квалификации.

Глава втора.
ЕДИННО ЗВЕНО ЗА КОНТАКТ

Чл. 3. (1) Единният портал за достъп до електронните административни услуги, изграден и поддържан съгласно чл. 12 от Закона за електронното управление, изпълнява функциите на Единно звено за контакт (ЕЗК).

(2) Администраторът на ЕЗК осигурява на доставчиците и получателите на услуги възможност за:

1. лесен достъп до информация, необходима за започване и упражняване на дейността им или отделни права;

2. попълване и подаване на необходимите формуляри и други документи за упражняване на дейността им или отделни права;

3. получаване на отговор от компетентните органи по инициирани процедури.

(3) Министерският съвет приема наредба за условията и реда за поддържане и функциониране на ЕЗК по предложение на администратора на ЕЗК.

Чл. 4. Администраторът осигурява чрез ЕЗК достъп до:

1. информация за всички изисквания, приложими спрямо доставчици, установени на територията на страната, включително за необходимите процедури и образци на документи, чрез които се получават права за упражняване на дейност по предоставяне на услуги;

2. възможност за получаване при поискване на разяснения, указания, инструкции и други, които да информират доставчиците и получателите на услуги за начините, по които се тълкуват и прилагат изискванията на т. 1, включително описание на необходимите действия в хронологичен ред;

3. всички образци на документи, необходими за получаване на разрешение, лиценз, регистрация и други;

4. информация за контакт с компетентните органи, която да позволява установяването на директна връзка с тях, включително информация за конкретните правомощия на органите по отношение на въпроси, свързани с упражняването на дейностите по предоставяне на услуги;

5. информация за контакт с организации, камари и сдружения, различни от компетентните органи, от които доставчиците или получателите на услуги могат да получат практическа помощ;

6. публични регистри и бази данни, съдържащи информация за доставчици и услуги;

7. информация за средства за защита при спор между компетентните органи и доставчик или получател на услуги, между доставчик и получател или между доставчици;

8. информация, когато такава е налична, за:

а) значението на определени знаци за качество;

б) критериите за прилагане на знаците за качество;

в) други обозначения за качество на услугите;

г) кодекс за поведение, установен на ниво Европейски съюз, имащ за цел улесняването на достъпа до осигуряване на услуги.

Чл. 5. Компетентните органи, които имат правомощия във връзка с упражняването на дейностите по предоставяне на услуги, са длъжни да предоставят на администратора на ЕЗК по ясен и недвусмислен начин пълна и актуална информация по чл. 4.

Чл. 6. (1) Компетентните органи по чл. 5 при поискване от страна на доставчици и/или получатели на услуги осигуряват информацията, която да улесни изпълнението на нормативните и административните изисквания в най-кратък срок.

(2) Когато органът не е компетентен да предостави исканата информация, да предприеме действия по заявлението или искането е необосновано, той е длъжен незабавно и мотивирано да уведоми лицето за това.

Чл. 7. Администраторът на ЕЗК осигурява чрез Единния портал за достъп до електронните административни услуги възможност за обмен на съобщения между доставчици на услуги и компетентните органи по чл. 5.

Чл. 8. Администраторът на ЕЗК и компетентните органи по чл. 5 обработват лични данни при спазване на Закона за защита на личните данни.

Глава трета.
ПРАВО НА УСТАНОВЯВАНЕ

Раздел I.
Достъп до услуги и упражняване на дейност по предоставяне на услуги

Чл. 9. (1) Достъпът до услуги и упражняването на дейност по предоставяне на услуги се извършва свободно, освен когато акт на Европейския съюз или специален закон, който въвежда изисквания на актове на Европейския съюз, предвижда друго.

(2) Извън случаите по ал. 1 специален закон може да въвежда разрешителен режим само когато е необходим за защита на обществения интерес, който не може да бъде защитен с по-малко ограничителни мерки и не дискриминира доставчика на услуги.

Чл. 10. (1) Компетентният орган е длъжен да разреши упражняването на дейност по предоставяне на услуги при установяване на съответствие с всички законови изисквания, регламентирани за съответния разрешителен режим.

(2) Разрешителните режими се основават на следните принципи:

1. законоустановеност, равнопоставеност и недискриминация;

2. необходимост от защита на обществения интерес;

3. пропорционалност на целта на защитавания обществен интерес;

4. обективност и безпристрастност;

5. прозрачност, публичност, достъпност, яснота и недвусмисленост.

Чл. 11. (1) За предоставяне на разрешение за достъп до услуги или упражняване на дейност по предоставяне на услуги не може да се поставят изисквания:

1. свързани с националността на доставчика, на неговия персонал, на лицата притежатели на дялове или акции, на членовете на управителните или надзорните органи на доставчика или за местоживеене в Република България на тези лица, а в случаите на юридически лица - за адрес на управление в Република България;

2. ограничаващи правото на установяване в повече от една държава членка и/или за вписване в идентични регистри и членство в професионални организации или сдружения на повече от една държава членка;

3. ограничаващи свободата на доставчика да избира между основно и вторично място на установяване, както и да избира начина на установяване чрез представителство, клон или дъщерно дружество;

4. за реципрочност с държавата членка, в която доставчикът вече е установен, освен в случаите на реципрочност, предвидени в правото на Европейския съюз относно енергетиката;

5. за доказване на пазарна необходимост, оценка на икономическия ефект от дейността или оценка, доколко дейността е подходяща за икономическите цели, заложени от компетентния орган в неговите стратегически документи;

6. за пряко или непряко включване на конкуренти, включително в консултативни органи; тази забрана не се отнася до случаите, когато компетентният орган е професионална организация или сдружение;

7. за предоставяне на финансова гаранция или застраховка от доставчик или институция, установени на територията на Република България;

8. за регистрация или за осъществяване на дейност за определен период на територията на Република България.

(2) При предоставяне на разрешение за достъп до услуги или упражняване на дейност по предоставяне на услуги компетентният орган не може да иска доказване на изисквания или контролни мерки, които се дублират с такива, изискани в друга държава членка или в Република България.

(3) За доказване на нормативните изисквания за предоставяне на разрешение компетентният орган не може да изисква документите, изходящи от друга държава членка, в оригинал или като заверено копие или превод, освен в случаите, предвидени в други актове на Европейския съюз, или по причини, свързани с обществения интерес, ред и сигурност.

(4) Когато за доказване на определено изискване е представен документ от държава членка, който служи за еквивалентна цел или от който е видно, че изискването е изпълнено, компетентният орган не може да изисква представянето на друг документ.

(5) Когато определени обстоятелства са удостоверени от друг орган на територията на Република България, компетентният орган не може да изисква доказването им от доставчика, а е длъжен служебно да ги събере.

Чл. 12. Разрешението предоставя на доставчика достъп до услуги или упражняване на дейност по предоставяне на услуги:

1. на цялата територия на Република България, освен когато се налага ограничаването му по причини, свързани с обществен интерес;

2. за неограничен срок освен в случаите, когато:

а) разрешението подлежи на автоматично подновяване или зависи само от продължаващо изпълняване на изискванията;

б) срокът или броят на разрешенията са ограничени с нормативен акт по причина, свързана с обществения интерес.

Чл. 13. Компетентният орган е длъжен да мотивира всяко решение за отказ за издаване, ограничаване, отнемане или прекратяване на разрешение за достъп до услуги или упражняване на дейност по предоставяне на услуги. Решението подлежи на обжалване.

Чл. 14. Доставчикът на услуги е длъжен да информира съответния компетентен орган за следните промени в обстоятелствата:

1. създаване на дъщерни дружества, клонове и представителства, чиято дейност попада в обхвата на разрешителния режим;

2. при които не може да се смята, че условията за издаване на разрешение са изпълнени.

Раздел II.
Процедура по издаване на разрешения

Чл. 15. Процедурите по издаване на разрешения се извършват при спазване на принципите по чл. 10, ал. 2. За предоставяне на разрешение компетентният орган предварително информира заявителя по ясен, разбираем и недвусмислен начин относно:

1. необходимите документи за издаване на разрешение, тяхното правно значение и сроковете по процедурата;

2. размера на таксите, който е пропорционален на разходите по осъществяване на процедурата;

3. възможностите за подаване на предложения и сигнали и за реда за обжалване на действията му и на издаваните от него актове;

4. друга информация, предвидена в нормативен акт.

Чл. 16. (1) Процедурите по издаване на разрешения не могат да имат възпиращо действие и да усложняват или забавят предоставянето на услугата.

(2) Всички подадени документи във връзка с издаване на разрешения се регистрират. Регистрацията трябва да включва:

1. срок за произнасяне на компетентния орган, който е фиксиран и предварително определен в нормативен или административен акт и започва да тече от момента на подаване на документите;

2. средствата за защита на заявителя;

3. отбелязване, че непроизнасянето в срок означава, че разрешението е предоставено, в случаите, когато това е приложимо.

(3) Срокът за произнасяне може да бъде удължен от компетентния орган еднократно при фактическа или правна сложност. Удължаването се мотивира и съобщава на заявителя преди изтичане на първоначално установения срок.

(4) Когато подадените документи са непълни, компетентният орган информира в най-кратък срок заявителя за необходимостта от предоставяне на допълнителна информация в определен срок и за това, че срокът за произнасяне започва да тече от датата на предоставянето им.

(5) Когато подадените документи са нередовни или не е представена допълнителна информация в срока по ал. 4, компетентният орган информира заявителя, че молбата му се отхвърля.

Чл. 17. Когато компетентният орган не се е произнесъл по заявлението за предоставяне на разрешение за достъп до услуги или за упражняване на дейност по предоставяне на услуги до изтичане на срока за това, се смята, че разрешението е предоставено, освен ако в закон са предвидени други условия, свързани със защита на обществения интерес или правни интереси на трети страни.

Чл. 18. (1) Когато броят на разрешенията за даден вид дейност е ограничен поради недостиг на материални ресурси или на технически капацитет, се провежда процедура на подбор на потенциалните кандидати при спазване на принципите за законосъобразност, публичност, прозрачност и безпристрастност.

(2) При определяне на критериите за подбор в случаите по ал. 1 се вземат предвид въпросите, свързани със: националната сигурност и отбраната на страната; опазване на общественото здраве и околната среда; безопасността и здравето на работещите; защитените със закон територии и зони, обекти и културни ценности. В процедурата за подбор по ал. 1 могат да се определят и други критерии, свързани със защитата на обществения интерес.

(3) В случаите по ал. 1 разрешението се предоставя за определен срок и не подлежи на автоматично подновяване, а се провежда нов подбор, при който предишни титуляри или свързани с тях лица не се ползват с предимства.

Глава четвърта.
СВОБОДНО ДВИЖЕНИЕ НА УСЛУГИ

Раздел I.
Свободно предоставяне и ползване на услуги

Чл. 19. (1) Всеки доставчик, установен в държава членка, има право свободно да упражнява дейности по предоставяне на услуги на територията на Република България при спазване на нормативните изисквания.

(2) При регламентиране на изискванията на ал. 1 трябва да са спазени следните принципи:

1. недискриминация - изискванията не могат да дискриминират пряко или непряко на основание националност или установяване в определена държава членка по отношение на юридическите лица;

2. необходимост - изискванията трябва да бъдат оправдани по причини, свързани с обществения ред, обществената сигурност, общественото здраве или опазване на околната среда;

3. пропорционалност - изискванията трябва да са подходящи и да съответстват на поставените цели.

(3) Изискванията по ал. 1 не могат да ограничават свободата да се предоставят услуги от доставчик, установен в друга държава членка, чрез:

1. задължение доставчикът да е установен на територията на Република България;

2. задължение доставчикът да е получил разрешение от компетентен орган, да е вписан в регистър или да е регистриран при професионална организация или сдружение в Република България, освен когато това е предвидено в правото на Европейския съюз;

3. задължение доставчикът да притежава идентификационен документ, издаден от компетентен орган в Република България, специфичен за упражняването на даден вид дейност по предоставяне на услуги;

4. забрана за доставчика да създава в Република България определена инфраструктура за предоставяне на услуги;

5. прилагане на специфични договорни условия между доставчика и получателя, които пречат или ограничават предоставянето на услугата от самостоятелно заето лице;

6. изисквания, които се отнасят към използването на оборудване и материали - неразделна част от предоставяната услуга, с изключение на онези, необходими за здравословни и безопасни условия на труд;

7. изисквания към получателя на услуги:

а) да е получил разрешение или да е подал декларация пред компетентен орган в Република България;

б) които налагат дискриминационни ограничения по отношение предоставянето на финансова помощ по причина, че доставчикът е установен в друга държава членка, или във връзка с мястото, където се предоставя услугата;

в) които налагат дискриминационни изисквания, основани на националност или местоживеене.

(4) Свободното предоставяне и ползване на услуги може да бъде ограничавано от изискванията, свързани със защита на обществения ред, обществената сигурност, общественото здраве и опазването на околната среда, при спазване на принципите по чл. 10, ал. 2.

(5) По отношение на условията за наемане на работа и правилата на колективните трудови договори приложимо е законодателството на Република България.

Чл. 20. Член 19 не се прилага по отношение на предоставяне на следните видове услуги:

1. услуги от общ икономически интерес, които са регулирани от:

а) разпоредбите на Закона за пощенските услуги, които въвеждат Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 1997 г. относно общите правила за развитието на вътрешния пазар на пощенските услуги в Общността и за подобряването на качеството на услугата;

б) разпоредбите на Закона за енергетиката, които въвеждат Директива 2003/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и отменяща Директива 96/92/ЕО и Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяща Директива 98/30/ЕО;

2. услуги в обхвата на Директива 96/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1996 г. относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги;

3. за защита на физическите лица при обработване на лични данни и за свободно движение на тези данни в обхвата на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни, изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003;

4. адвокатски услуги в обхвата на Директива 77/249/ЕИО на Съвета от 22 март 1977 г. относно улесняване ефективното упражняване от адвокатите на свободата на предоставяне на услуги;

5. услуги, свързани със съдебно възстановяване на дългове;

6. услуги, които могат да се предоставят само от лица с призната професионална квалификация;

7. услуги в областта на социалното осигуряване, които са обхванати от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността;

8. услуги, свързани с административни процедури по Закона за влизането, пребиваването и напускането на Република България на гражданите на Европейския съюз и членовете на техните семейства;

9. услуги по предоставяне на визи или разрешение за пребиваване на граждани на трети държави;

10. услуги в областта на авторското право и сродните му права, правата на индустриалната собственост, правната закрила на топологиите на полупроводникови изделия и на базите данни;

11. услуги, свързани с актове, които изискват по закон участието на нотариус;

12. в областта на независимия финансов одит и счетоводството;

13. по регистрация на превозни средства, дългосрочно заети в друга държава членка;

14. в областта на договорните и извъндоговорните задължения и формата на договорите, съгласно Кодекса на международното частно право.

Чл. 21. (1) Предоставянето на услуги от доставчик, установен в друга държава членка, може да бъде ограничено по изключение чрез мерки, свързани с безопасността на услугите.

(2) Мерките по ал. 1 могат да се предприемат, когато е осъществена процедурата за взаимно подпомагане по чл. 36.

(3) Мерките по ал. 1 се прилагат, без това да ограничава съдебните процедури, включително предварителни процедури или действия, извършени в рамките на наказателно производство.

Раздел II.
Упражняване на повече от една дейност по предоставяне на услуги

Чл. 22. (1) Доставчиците на услуги могат да упражняват повече от един вид дейност по предоставяне на услуги самостоятелно или съвместно с други лица.

(2) Ограничаване на правата на доставчиците по ал. 1 е допустимо при необходимост от гарантиране на независимостта и безпристрастността им по отношение на услуги по:

1. регулирани професии с цел спазването на правилата относно професионалната етика и поведение;

2. сертификация, акредитация, технически мониторинг или изпитване.

(3) Упражняването на повече от една дейност по предоставяне на услуги от доставчиците по ал. 2 се разрешава само ако са изпълнени следните условия:

1. няма конфликт на интереси между упражняваните дейности;

2. осигурени са изискванията за независимост и безпристрастност за упражняването на някои видове дейности;

3. съвместимост на правилата относно етиката и поведението при упражняването на различните дейности, особено по отношение на професионалната тайна.

Раздел III.
Помощ за получателите на услуги

Чл. 23. (1) Администраторът на ЕЗК осигурява достъп на получателите на услуги до следната информация:

1. обща информация за изискванията, приложими в други държави членки, относно достъпа до услуги и упражняването на дейности по предоставянето на услуги, особено тези, свързани със защита на потребителите;

2. обща информация за средствата за защита, налични при спор между доставчик и получател;

3. информация за контакти с организации и сдружения, от които доставчиците или получателите могат да получат практическа помощ.

(2) Информацията по ал. 1, т. 2 и 3 се предоставя на администратора от компетентните органи на територията на Република България, които имат правомощия във връзка с упражняването на дейности по предоставяне на услуги.

(3) Администраторът на ЕЗК съобщава на Европейската комисия наименованията и адресите за контакт на компетентните органи на територията на Република България, които имат правомощия във връзка с осъществяване на контрол или издаване на разрешения за упражняването на дейности по предоставяне на услуги.

(4) Компетентните органи в Република България са длъжни да окажат помощ на получателите на услуги, като се задължават да въвеждат всички мерки за сътрудничество със съответните компетентни органи в държавите членки и да осигуряват практическите условия за прилагането на ал. 1.

(5) За изпълнение на изискванията по ал. 4 компетентният орган, към който се е обърнал получателят на услуги, при необходимост установява контакт с компетентния орган в съответната държава членка, за да осигури информацията, поискана от получателя, отправил запитването.

Глава пета.
ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДОСТАВЧИЦИТЕ НА УСЛУГИ

Раздел I.
Предоставяне на информация

Чл. 24. (1) Доставчиците на услуги са длъжни да предоставят на получателите следната информация:

1. име, правен статут, правно-организационна форма, седалище и адрес на доставчика, телефон, факс, електронна поща;

2. регистрация на доставчика в търговски или друг публичен регистър, име на регистъра, номер на регистрацията или еквивалентно средство за идентификация на доставчика по регистъра;

3. разрешителния режим, когато дейността е обект на такъв, информация за съответния компетентен орган, който предоставя разрешението или ЕЗК;

4. идентификационен номер за целите на ДДС, когато доставчикът упражнява дейност, подлежаща на облагане с ДДС;

5. професионалната организация, в която е регистриран доставчикът, професионалното звание и държавата членка, в която званието е било предоставено - в случаите на регулирани професии;

6. общи условия за ползване на услугата, ако има такива;

7. съществуването на договорни клаузи относно правото, приложимо към договора, и/или компетентните съдилища или арбитражни институции, ако има такива;

8. гаранции след продажбата, които не са наложени по силата на закон, ако има такива;

9. цената на услугата, когато тя е предварително определена от доставчика за даден вид услуга;

10. основните характеристики на услугата, ако не са очевидни;

11. застраховката или гаранциите по чл. 26, по-специално информация за контакти със застрахователя или гаранта и териториалния обхват;

12. друг вид информация, предвидена в правото на Европейския съюз.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя от доставчика:

1. лично, или

2. достъпно за получателя - на място, където се предоставя услугата или е сключен договорът, или

3. по електронен път чрез адрес, предоставен от доставчика, или

4. във всички информационни документи, предоставени на получателя от доставчика, които описват подробно предоставяната услуга.

(3) По искане на получателя доставчикът предоставя следната допълнителна информация за:

1. цената на услугата, ако тя не е определена предварително; в случай че е невъзможно да бъде дадена точна цена, доставчикът предоставя информация относно метода за изчисляване на цената, така че тя да може да бъде проверена;

2. професионалните правила, приложими в държавата членка на установяване, и начина за достъп до тях - по отношение на регулираните професии;

3. други извършвани услуги и партньорства, които са пряко свързани с предоставяната услуга, и за мерките, предприети с цел избягване конфликт на интереси; тази

информация се включва във всеки информационен документ, в който доставчиците представят подробно описание на своите услуги;

4. кодекси за поведение, с които доставчикът трябва да се съобразява, и адреса, където по електронен път може да се направи справка с тях, като се посочат и наличните езикови версии;

5. достъпа до извънсъдебни средства за разрешаване на спорове, регламентирани в кодекс за поведение или от търговско дружество или професионална организация, чийто член е доставчикът, както и начина за достъп до подробна информация за характеристиките и условията за ползване на тези средства за уреждане на спорове.

(4) Информацията, която доставчикът предоставя на получателя на услугата, трябва да е достъпна, ясна и недвусмислена. Информацията по ал. 1 и 3 се предоставя преди подписването на договор, а при отсъствието на писмен договор - преди началото на предоставяне на услугата.

Чл. 25. (1) Доставчиците на услуги, които упражняват регулирани професии, могат свободно да използват търговски съобщения при спазване на професионалните правила на съответната професия, като гарантират независимостта, достойнството и доброто име на професията, както и опазването на професионалната тайна.

(2) Ограничения на съдържанието на търговските съобщения по ал. 1 са допустими само ако те са недискриминационни, пропорционални и свързани със защита на обществения интерес.

Раздел II.
Застраховка за професионална отговорност и гаранции

Чл. 26. (1) Когато е предвидено в специален закон или в акт на Европейския съюз, доставчик, който е установен на територията на Република България, е длъжен да сключи застраховка за професионална отговорност или да представи друга гаранция за покритие на рисковете от предоставяните услуги.

(2) В случаите по ал. 1, когато предоставяните услуги представляват пряк и специфичен риск за здравето или безопасността на получателя или на трето лице, или за финансовата сигурност на получателя, доставчикът сключва застраховка за професионална отговорност или предоставя гаранция или друг вид обезпечение в съответствие с характера и степента на риска.

Чл. 27. (1) Компетентният орган не може да изисква застраховка за професионална отговорност или гаранция от доставчик, който се установява на територията на Република България и е предоставил еквивалентна гаранция в друга държава членка.

(2) В случаите по ал. 1, когато предоставената гаранция покрива само частично рисковете, компетентният орган може да изисква допълнителна гаранция, която да обхване непокритите рискове.

(3) Когато компетентният орган изисква от доставчика да сключи застраховка за професионална отговорност или да предостави друга гаранция, той приема като достатъчни доказателства удостоверения или други документи за застрахователно покритие, издадени от кредитни институции и застрахователи, установени в други държави членки.

Раздел III.
Уреждане на спорове

Чл. 28. Доставчиците на услуги са длъжни да отговарят на предявените рекламации или жалби на получателите в най-кратък срок с цел уреждане на спора.

Чл. 29. (1) Споровете между доставчици и получатели на услуги се уреждат:

1. по взаимно съгласие;

2. чрез извънсъдебни средства, когато доставчикът е член на търговско дружество или професионална организация, които прилагат този механизъм, или чрез помирително производство по реда на Закона за защита на потребителите;

3. по съдебен ред.

(2) При уреждането на спорове между доставчиците и получателите на услуги се прилагат и разпоредбите на Закона за защита на потребителите и на Закона за задълженията и договорите.

Глава шеста.
ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ И ВЗАИМНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ

Чл. 30. Компетентните органи, които имат правомощия във връзка с упражняването на дейности по предоставяне на услуги, участват в обмена на информация с компетентните органи на другите държави членки чрез Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП).

Чл. 31. (1) За целите на системата по чл. 30 с решение на Министерския съвет се определят:

1. национален координатор;

2. делегиран координатор/делегирани координатори в сферата на услугите;

3. списък на компетентните органи, които подлежат на регистрация в системата ИСВП в сферата на услугите; списъкът съдържа официалното наименование на органа и област на компетентност.

(2) Министерският съвет приема наредба за условията и реда за работа на координаторите по ал. 1, т. 1 и 2 и за поддържане на списъка по ал. 1, т. 3.

Чл. 32. (1) Компетентните органи прилагат мерки за ефективно взаимно сътрудничество с компетентните органи на другите държави членки с цел контрол на доставчиците и на услугите, които те предоставят.

(2) Мерките по ал. 1 включват искания за предоставяне на информация, за провеждане на проверки или разследвания, за оказване на помощ, за потвърждаване на декларирани обстоятелства и документи, за предприемане на мерки, отправяне на сигнали, предупреждения и други. Те трябва да са мотивирани и да посочват основанието за направеното искане.

(3) Информацията по ал. 2, поискана от компетентния орган на друга държава членка или от Европейската комисия, се предоставя по електронен път в най-кратък срок.

(4) Обменената информация се използва само по отношение на въпросите, за които е била поискана.

(5) В случай на трудности при изпълнение на искане по ал. 2 компетентният национален орган информира своевременно за това органа, отправил запитването, с оглед намиране на разрешение.

(6) Когато компетентен орган от държава членка не изпълнява задължението си за оказване на взаимна помощ, националният или делегираният координатор по ИСВП информира Европейската комисия.

Чл. 33. Компетентните органи осигуряват достъп до регистрите, в които се вписват доставчиците на услуги, за компетентни органи на територията на Република България и за съответните компетентни органи в държавите членки при равни условия.

Чл. 34. (1) Контролът на дейността на доставчиците на услуги, установени в Република България, се осъществява от оправомощените органи съгласно националното законодателство.

(2) По отношение на доставчици, установени на територията на Република България и предоставящи услуги в друга държава членка, компетентните органи при поискване от съответните органи на друга държава членка:

1. предоставят потвърждение, че доставчикът е установен на територията на Република България;

2. осъществяват проверки и разследвания и информират за резултатите от тях и за предприетите мерки; прилагат се най-подходящите мерки за всеки отделен случай с цел изпълнение на искането на компетентен орган на друга държава членка.

(3) По отношение на доставчици, установени на територията на Република България и предоставящи услуги в друга държава членка, които биха могли да причинят сериозна вреда на здравето или безопасността на хората или околната среда, компетентният орган сезира националния или делегирания координатор по ИСВП, който в най-кратък срок информира всички държави членки и Европейската комисия.

(4) При констатирани нарушения компетентните органи налагат административни наказания или прилагат принудителни административни мерки на територията на Република България и в случаите, когато услугата се предоставя или причинява вреда на територията на друга държава членка.

Чл. 35. (1) По отношение на доставчици, установени на територията на друга държава членка и предоставящи временно услуги на територията на Република България, компетентните органи в съответствие с правомощията си осъществяват контрол на дейността им за спазване на изискванията за достъпа до услуги и упражняването на дейността.

(2) В случаите по ал. 1 извършваните проверки и разследвания на място трябва да са недискриминационни, да не са мотивирани от установяването на доставчика в друга държава членка и да са пропорционални.

(3) По искане от компетентен орган на държавата членка на установяване по отношение на доставчик, който предоставя услуги на територията на Република България, компетентният орган в съответствие с правомощията си осъществява проверки и разследвания за целите на ефективния контрол на отправилия искането. Прилагат се най-подходящите мерки за всеки отделен случай с цел изпълнение на искането на компетентен орган на друга държава членка.

Чл. 36. (1) В изключителни случаи компетентните органи могат да предприемат мерки, свързани с безопасността на услугите, по отношение на доставчик, установен в друга държава членка, при наличие на следните условия:

1. нормативното основание за предприемане на мярката не произтича от въвеждане или прилагане на правото на Европейския съюз;

2. мярката осигурява по-голяма защита за получателя на услугата от мерките на държавата членка на установяване на доставчика;

3. държавата членка на установяване не е предприела мерки или е предприела мерки, които са недостатъчни за гарантиране безопасността на получателите на услугите;

4. мерките са пропорционални.

(2) За предприемане на мерките по ал. 1 се прилага следната процедура:

1. компетентният орган отправя искане до компетентния орган на държавата членка на установяване на доставчика за предприемане на мерки, като предоставя цялата съотносима документация за услугите и за обстоятелствата по случая;

2. компетентният орган следва да получи съобщение от компетентния орган на държавата членка на установяване на доставчика, което съдържа:

а) информация дали доставчикът осъществява дейността законно, и

б) удостоверяване на основните факти по искането, и

в) информация за предвидените мерки, за предприетите мерки или за причините, поради които не са предприети мерки;

3. след получаване на съобщението по т. 2 компетентният орган, отправил искането, уведомява Европейската комисия и държавата членка на установяване за намерението си да предприеме мерки, като посочва основанията, поради които смята мерките, предприети или предвидени от държавата членка на установяване, за неадекватни и че мерките, които смята да предприеме, изпълняват изискванията на ал. 1;

4. мерките се прилагат след изтичане на 15 работни дни след уведомяването по т. 3, в случай че Европейската комисия не приеме решение, с което иска от компетентния орган да се въздържи от предприемане на предложените мерки или спешно да прекрати прилагането им.

(3) В неотложни случаи компетентният орган може да не прилага процедурата по ал. 2, като съобщи мерките в най-кратък срок на Европейската комисия и на държавата членка на установяване и мотивира тяхната неотложност.

Чл. 37. Когато компетентен орган узнае за действия, бездействия или обстоятелства, свързани с дейност по предоставяне на услуги, които са причинили или могат да причинят сериозни вреди на здравето или безопасността на хората или на околната среда на територията на Република България или на територията на друга държава членка, той сезира националния или делегирания координатор по ИСВП, който в най-кратък срок информира съответните компетентни органи на държавата членка на установяване, на другите засегнати държави членки и Европейската комисия.

Чл. 38. (1) По искане на компетентен орган на друга държава членка компетентните органи в съответствие с националното законодателство предоставят информация за дисциплинарни, административни или наказателни санкции и мерки относно неплатежоспособност или несъстоятелност, включващи и случаи на измама, предприети по отношение на доставчик, които са пряко свързани с неговата професионална компетентност. Националните компетентни органи могат да искат такава информация от компетентни органи в друга държава членка.

(2) Искането по ал. 1 се мотивира, като се посочва и основанието за исканата информация.

(3) Компетентният орган, който предоставя информацията по ал. 1, задължително информира за това и доставчика на услуги, по отношение на когото е направено искането. Ако информацията е публична, тя се съобщава на потребителите по подходящ начин.

(4) Санкциите и мерките, определени в ал. 1, се съобщават само ако са влезли в сила. При обжалване се посочва датата, към която ще бъде постановено решение по обжалването. Компетентният орган задължително посочва нормативното основание за предприемане на мерките и/или за налагане на санкциите.

(5) Предоставянето на информация по ал. 1 се извършва при спазване на Закона за защита на личните данни.

Глава седма.
КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 39. Контролът по прилагането на този закон се осъществява от:

1. компетентните органи по реда, предвиден в специалните закони;

2. Комисията за защита на потребителите по реда на Закона за защита на потребителите;

3. администратора на ЕЗК по реда на Закона за електронното управление.

Чл. 40. (1) Длъжностно лице, което извърши или допусне извършването на нарушение по чл. 5, 6, 8, 11, 13, 15, 16, 18, чл. 22, ал. 2, чл. 23, ал. 2, 4 и 5, чл. 27, чл. 32, ал. 3 или чл. 33, се наказва с глоба в размер от 50 до 250 лв., освен ако деянието съставлява престъпление.

(2) При повторно нарушение глобата по ал. 1 е в размер от 150 до 750 лв.

(3) На професионална организация или сдружение, което има правомощия във връзка с дейностите по предоставянето на услуги и регулира достъпа до услуги или упражняването на дейности по предоставяне на услуги, в случаите по ал. 1 се налага имуществена санкция в размер от 300 до 3000 лв.

(4) При повторно нарушение по ал. 3 имуществената санкция е в размер от 2000 до 7000 лв.

Чл. 41. (1) Доставчик, който извърши нарушение по чл. 14, 24, чл. 25, ал. 1, чл. 26 или чл. 28, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 500 до 5000 лв., освен ако деянието съставлява престъпление.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата или имуществената санкция е в двоен размер.

Чл. 42. (1) Актовете за констатираните нарушения по чл. 40 се съставят от длъжностни лица, определени от контролиращия орган, когато той е едноличен, или от неговия ръководител, когато органът е колегиален. Наказателните постановления се издават от едноличния контролиращ орган, съответно от ръководителя на колегиалния контролиращ орган.

(2) Когато нарушенията по чл. 40 са извършени от кметове на общини, актовете за установяване на административните нарушения се съставят от съответния областен управител или от оправомощени от него длъжностни лица, а наказателните постановления се издават от администратора на ЕЗК.

(3) Актовете за констатираните нарушения по чл. 41 се съставят от длъжностни лица, определени от председателя на Комисията за защита на потребителите, а наказателните постановления се издават от председателя на Комисията за защита на потребителите или от оправомощени от него длъжностни лица.

(4) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Компетентен орган" е орган, който принадлежи към системата на изпълнителната власт и/или е оправомощен по силата на нормативен акт да регулира или да осъществява контрол върху достъпа до услуги или упражняването на дейностите по предоставяне на услуги.

2. "Доставчик" е всяко физическо лице, гражданин на държава членка, или юридическо лице по смисъла на чл. 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз и установено в държава членка, което предоставя услуга.

3. "Получател" е всяко физическо лице, гражданин на държава членка, или юридическо лице по смисъла на чл. 54 от Договора за функционирането на Европейския съюз и установено в държава членка, което ползва или желае да ползва услуга за професионални или непрофесионални цели.

4. "Разрешителен режим" е всяка процедура, по която доставчик или получател трябва да получи официално разрешение от компетентен орган за достъп до услуги или упражняване на дейност по предоставяне на услуги, като удостоверение, разрешение, лиценз или извършване на регистрация.

5. "Установяване" е осъществяване от доставчика на стопанска дейност съгласно чл. 49 от Договора за функционирането на Европейския съюз за неопределен период от време и чрез стабилна инфраструктура от мястото, където действително се предоставя услугата.

6. "Държава членка" е държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

7. "Държава членка на установяване" е държавата членка, на територията на която доставчикът на услуги е законно установен.

8. "Държава членка, където се предоставя услуга" е държавата членка, на територията на която се предоставя услуга от доставчик, установен в друга държава членка.

9. "Нестопанска услуга от общ интерес" е услуга, която не се извършва срещу парично възнаграждение и съответно не представлява услуга по смисъла на чл. 57 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

10. "Финансова услуга" е всяка услуга по извършване на банкова дейност, включително дейности по приемане на депозити и други възстановими средства; кредитиране; застраховане и презастраховане; инвестиционни фондове; финансов лизинг; услуги по парични преводи; издаване и администриране на средства за разплащане; гаранции; търгуване с инструменти на паричния пазар, валута, финансови фючърси и опции, валутни и лихвени инструменти, ценни книжа; участие в емисии на ценни книжа и предоставяне на услуги във връзка с такива емисии; съхранение и управление на ценни книжа, парична брокерска дейност; управление на портфейли и консултиране; консултации в сферата на плащанията и инвестициите; услуги за доверително пазене; пенсионни услуги.

11. "Електронна съобщителна услуга" е услуга, обичайно предоставяна по възмезден начин, която изцяло или предимно включва пренос на сигнали по електронни съобщителни мрежи, включително услуги по преноса, осъществявани чрез мрежи за радиоразпръскване, без да се включват услуги, свързани със съдържанието и/или контрола върху него. В обхвата на електронните съобщителни услуги не се включват услугите на информационното общество, които не се състоят изцяло или предимно от пренос на сигнали чрез електронни съобщителни мрежи.

12. "Електронна съобщителна мрежа" е съвкупност от преносни съоръжения и при необходимост оборудване за комутация или маршрутизация и други ресурси, които служат за пренос на сигнали посредством проводник, радио, оптични или други електромагнитни способи, включително спътникови мрежи, фиксирани (с комутация на канали или с пакетна комутация, включително интернет) и мобилни наземни мрежи, електроразпределителни мрежи, доколкото се използват за пренос на сигнали, мрежи, използвани за радио- и телевизионно разпръскване, и кабелни електронни съобщителни мрежи за разпространение на радио- и телевизионни програми, независимо от вида на пренасяната информация.

13. "Услуга в областта на транспорта" е услуга в областта на автомобилния, железопътния, въздушния, морския транспорт и транспорта по вътрешните водни пътища, включително пристанищни и летищни услуги, градския транспорт и превоза с таксита и линейки, с изключение на услугите по обучение на водачи на моторни превозни средства, услуги по преместване, наемане на автомобили и погребални услуги.

14. "Медицински и здравни услуги" са услуги, оказани от лица със специална професионална квалификация в сферата на здравеопазването на пациенти при оценка, поддържане или възстановяване състоянието на тяхното здраве, независимо дали са публични или частни и дали са предоставени чрез лечебно или здравно заведение.

15. "Аудиовизуална услуга" е услуга, чиято основна цел е предоставяне на подвижни картини със или без звук, включително телевизия и излъчване на филми в киносалони, независимо от начина на производство, разпространение и предаване, включително и радиоизлъчване.

16. "Хазартна дейност" е всяка услуга, която включва правенето на залози с материална стойност в игри на късмета, включително лотарии, карти за триене, залагане, бинго, хазартни услуги, предлагани в казина или лицензирани обекти, и хазартни услуги,

управлявани от или в полза на благотворителни фондации или организации с нестопанска цел.

17. "Социална услуга" е дейност, която подпомага и разширява възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот и се извършва в специализирани институции и в Общността.

18. "Услуги за сигурност, предоставяни от частни лица" са услуги за надзор на имущество и помещения, защита на лица (телохранители), патрули за сигурност или наблюдение на сгради, както и депозиране, съхраняване в сейф, превоз и разпределяне на пари в брой и ценности, с изключение на услуги по продажба, доставка, монтиране и поддръжка на технически устройства за сигурност.

19. "Регулирана професия" е дейност или съвкупност от дейности, включена в Списъка на регулираните професии в Република България, която е от обществена значимост и/или е от съществено значение за живота и здравето на хората и правото за упражняване на която е определено чрез законови, подзаконови или административни разпоредби, за притежаването на специфична професионална квалификация, правоспособност или членство в професионална организация, работеща за поддържане на високо равнище в съответната професионална област, за осъществяването на което е получила специфично признаване от държавата.

20. "Изискване" е всяко задължение, забрана, условие или ограничение, предвидено в нормативен или административен акт, както и в правила на професионални организации и сдружения. Правила, залегнали в колективни трудови договори, сключени от социалните партньори, не се разглеждат като изисквания.

21. "Информационна система на вътрешния пазар" е електронна многоезична информационна система за взаимопомощ и обмен на информация между компетентните органи на държавите членки.

22. "Обществен интерес" са основания, признати като такива в практиката на Съда на Европейския съюз, включително обществен ред, обществена сигурност, обществена безопасност, обществено здраве, запазване на финансовата стабилност на системата на общественото осигуряване, защита на потребители, получатели на услуги и работници, добросъвестност на търговските сделки, борба с измамите, опазване на околната среда, здравето на животните, интелектуалната собственост, опазване на националното историческо и културно наследство, цели на социалната и културната политика.

23. "Търговско съобщение" е всяка форма на комуникация, предназначена да популяризира, пряко или косвено, стоки, услуги или репутация на предприятие, организация или лице, занимаващо се с търговска, промишлена или занаятчийска дейност или практикуващо регулирана професия. Не се смята за търговско съобщение информация, позволяваща пряк достъп до дейността на предприятие, организация или лице, като домейн или електронен адрес, както и информация, която е събрана по независим начин.

24. "Пряк и специфичен риск" е риск, произтичащ непосредствено от предоставянето на услугата.

25. "Здраве и безопасност" е риск за здравето и безопасността на получателя или на трето лице, включително смърт или сериозно травматично или нетравматично увреждане.

26. "Финансова сигурност" е предотвратяването на значителни парични загуби или на стойност на собствеността по отношение на получателя.

27. "Застраховка за професионална отговорност" е сключването на договор за застраховка за сметка на доставчика по отношение на потенциалната му отговорност, произтичаща от предоставянето на услугата, спрямо получателите и където това е приложимо - спрямо трети лица.

28. "Нотифициране" е предоставяне на информация относно приемането на актове, с които се въвеждат мерки на национално ниво, необходими за изпълнение и прилагане на директивите на Европейския съюз.

29. "Повторно нарушение" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

§ 2. (1) Компетентните органи уведомяват министъра на икономиката, енергетиката и туризма за всички нови нормативни актове, които въвеждат изисквания към доставчиците на услуги, свързани с достъпа до услуги или упражняването на дейност по предоставяне на услуги.

(2) За уведомяването по ал. 1 компетентните органи изготвят доклад с информация за:

1. разрешителни режими, които не въвеждат правото на Европейския съюз, с посочване на основанията за тяхната необходимост;

2. количествени или териториални ограничения, включително лимити, свързани с фиксиран брой население или минимално географско разстояние между доставчиците;

3. задължение за доставчика да има специфична правно-организационна форма;

4. изисквания, свързани с притежаване на акции или дялове в дадена компания;

5. изисквания, които не са въведени от правото на Европейския съюз, които запазват достъпа до дейност по осъществяване на дадена услуга за определени доставчици поради специфичния характер на дейността;

6. забрана за повече от едно установяване на територията на една държава;

7. изисквания за минимален брой заети лица;

8. фиксирани минимални и/или максимални тарифи, с които доставчикът трябва да се съобразява;

9. задължения за доставчика освен своята услуга да предоставя заедно с нея и други специфични услуги;

10. изисквания към доставчиците да упражняват само определен вид дейност или ограничения за упражняване на различни дейности в съдружие.

(3) В доклада по ал. 2 компетентните органи посочват основанията за изискванията към доставчиците на услуги и удостоверяват, че те са в съответствие със следните принципи:

1. недискриминация - пряка или непряка въз основа на националност или на местоположение на адреса на управление по отношение на компаниите;

2. необходимост - обосновани са от необходима защита на обществения ред и сигурност, общественото здраве или опазване на околната среда;

3. пропорционалност - изискванията са подходящи за постигане на определена цел и не надхвърлят необходимото за нейното постигане.

(4) Министърът на икономиката, енергетиката и туризма нотифицира Европейската комисия за актовете по ал. 1.

(5) Нотифицирането за национален законопроект в съответствие с Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, изменена с Директива 98/48/ЕО, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество, изпълнява задължението за нотифициране по този параграф.

§ 3. Този закон въвежда разпоредбите на Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 4. Компетентните органи в Република България, които имат правомощия във връзка с упражняването на дейности по предоставяне на услуги, в срок един месец от влизането в сила на закона са длъжни да предприемат всички необходими действия за регистрация в ИСВП.

§ 5. В Закона за туризма (обн., ДВ, бр. 56 от 2002 г.; изм., бр. 119 и 120 от 2002 г., бр. 39 от 2004 г., бр. 28, 39, 94, 99 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 80, 82 и 105 от 2006 г., бр. 42, 53 и 80 от 2007 г., бр. 31, 36 и 66 от 2008 г. и бр. 19 и 82 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 17 се създава ал. 5:

"(5) Туроператорска или туристическа агентска дейност може да се извършва и от лице, установено в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, ако при установяване на територията на Република България представи копие от документ, удостоверяващ правото му да извършва такава дейност, и удостоверение или друг документ от кредитна или застрахователна институция, съдържащ данни за наличието на застраховка, покриваща отговорността му за причинени вреди, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на професионалните задължения."

2. В чл. 18:

а) в ал. 2 думите "се подава" се заменят с "и документите по чл. 17, ал. 5 се подават";

б) в ал. 6 думите "Изричният или мълчаливият отказ" се заменят с "Отказът";

в) създава се ал. 11:

"(11) Лицата по чл. 17, ал. 5 се вписват служебно в регистъра на туроператорите и туристическите агенти, като действието на регистрацията им е съобразно срока на представените от тях документи."

3. В чл. 20, ал. 1:

а) създава се нова т. 3:

"3. с изтичане действието на регистрацията - за случаите по чл. 17, ал. 5;";

б) досегашната т. 3 става т. 4 и в нея в буква "г" след думите "застрахователен договор по" се добавя "чл. 17, ал. 5 и".

4. В чл. 21, ал. 1:

а) в т. 5 накрая се поставя запетая и се добавя "данъчен или регистрационен код или друга идентификация, използвана в съответната държава членка";

б) точка 6 се изменя така:

"6. имената на лицата с право да управляват и /или представляват регистрираното лице;";

в) в т. 8 след думите "застрахователен договор по" се добавя "чл. 17, ал. 5 и".

5. В чл. 45, ал. 1, т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя "включително по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

6. В чл. 50, ал. 3 т. 1 се изменя така:

"1. копия от документи, удостоверяващи, че лицето има право по силата на друг закон да извършва стопанска дейност, включително по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;".

7. В чл. 50а, т. 1 накрая се поставя запетая и се добавя "включително по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

8. В чл. 50б, ал. 1 т. 1 се изменя така:

"1. копия от документи, удостоверяващи, че лицето има право по силата на друг закон да извършва стопанска дейност, включително по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;".

9. В чл. 50в, ал. 1 т. 1 се изменя така:

"1. копия от документи, удостоверяващи, че лицето има право по силата на друг закон да извършва стопанска дейност, включително по законодателството на държава -

членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;".

10. В чл. 50г, ал. 1 т. 1 се изменя така:

"1. копия от документи, удостоверяващи, че лицето има право по силата на друг закон да извършва стопанска дейност, включително по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;".

11. В чл. 53, ал. 1 т. 6 се отменя.

12. В чл. 61, ал. 1:

а) в т. 1:

аа) в буква "д" накрая се поставя запетая и се добавя "данъчен или регистрационен код или друга идентификация, използвана в съответната държава членка";

бб) буква "е" се изменя така:

"е) имената на лицата с право да управляват и/или представляват регистрираното лице;";

вв) в буква "и" след думите "застрахователен договор по" се добавя "чл. 17, ал. 5 и";

б) в т. 2:

аа) буква "з" се изменя така:

"з) единен идентификационен код, данъчен или регистрационен код или друга идентификация, използвана в съответната държава членка на собственика на обекта;";

бб) в буква "и" след думите "единен идентификационен код" се поставя запетая и се добавя "данъчен или регистрационен код или друга идентификация, използвана в съответната държава членка".

13. В чл. 64в, ал. 1 думите "чл. 53, ал. 1, т. 3 - 6" се заменят с "чл. 53, ал. 1, т. 3 - 5".

§ 6. В Закона за устройство на територията (обн., ДВ, бр. 1 от 2001 г.; изм., бр. 41 и 111 от 2001 г., бр. 43 от 2002 г., бр. 20, 65 и 107 от 2003 г., бр. 36 и 65 от 2004 г., бр. 28, 76, 77, 88, 94, 95, 103 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 37, 65, 76, 79, 82, 106 и 108 от 2006 г., бр. 41, 53 и 61 от 2007 г., бр. 33, 43, 54, 69, 98 и 102 от 2008 г. и бр. 6, 17, 19, 80, 92 и 93 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 142, ал. 8 накрая се поставя запетая и се добавя "или в еквивалентен списък или регистър, поддържан от компетентен орган в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

2. В чл. 157, ал. 2, изречение второ думите "в Централния професионален регистър на строителя" се заменят с "по реда на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите".

3. В чл. 166 се създава ал. 7:

"(7) Дейностите като консултант по ал. 1 могат да се извършват и от лица, представили копие от документ, удостоверяващ правото да извършват такава дейност, издаден от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство."

4. В чл. 230 ал. 5 се изменя така:

"(5) Чужденци и граждани на държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на които е призната професионалната квалификация по реда на Закона за признаване на професионални квалификации, могат да извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 в обхвата на квалификацията си при условията на Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране."

§ 7. В Закона за Камарата на строителите (обн., ДВ, бр. 108 от 2006 г.; изм., бр. 19, 35 и 92 от 2009 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 3, ал. 2 се създава изречение второ: "Вписването в съответен регистър на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за

Европейското икономическо пространство, има силата на вписване в Централния професионален регистър на строителя за обхвата на дейностите, за които е издадено."

2. В чл. 16, ал. 3, т. 11 накрая се добавя "или по съответното законодателство на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

3. В чл. 17:

а) в ал. 2, т. 8 накрая се поставя запетая и се добавя "или еквивалентна справка, издадена от съответните компетентни органи на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство";

б) създава се ал. 3:

"(3) В случаите, когато строителят е регистриран в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, документът по ал. 2, т. 1 може да не е легализиран."

§ 8. В Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране (обн., ДВ, бр. 20 от 2003 г.; изм., бр. 65 от 2003 г., бр. 77 от 2005 г., бр. 30 и 79 от 2006 г., бр. 59 от 2007 г., бр. 13 от 2008 г. и бр. 28 от 2009 г.) в чл. 13 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 изречение второ се изменя така: "В случай на отказ решението се мотивира."

2. В ал. 3 думите "или мълчаливият отказ" се заличават.

§ 9. В Закона за енергийната ефективност (обн., ДВ, бр. 98 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 6, 19, 42 и 82 от 2009 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 23, ал. 1, т. 3, буква "б" след думите "по реда на Закона за висшето образование" се добавя "или по реда на съответното законодателство на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

2. В чл. 34, ал. 1, т. 3, буква "б" след думите "по реда на Закона за висшето образование" се добавя "или по реда на съответното законодателство на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство".

§ 10. В Закона за занаятите (обн., ДВ, бр. 42 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 112 от 2001 г., бр. 56 от 2002 г., бр. 99 и 105 от 2005 г., бр. 10, 30, 34, 80 и 81 от 2006 г., бр. 53 от 2007 г. и бр. 19 и 82 от 2009 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 23, ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

"1. името, ЕГН/ЛНЧ, местожителството и адресът за кореспонденция на занаятчията - физическо лице, съответно фирмата, седалището, адресът на управление, данните по търговската регистрация и единният идентификационен код на собственика на занаятчийското предприятие - юридическо лице;";

б) точка 3 се изменя така:

"3. адресът, на който ще се упражняват занаятите;";

в) в т. 4 се създава изречение второ: "Когато майсторското свидетелство е издадено от държава - членка на Европейския съюз, или от държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, се вписват и държавата и организацията, която е издала документа."

2. В чл. 24:

а) в ал. 2, т. 2 накрая се добавя "по чл. 23, ал. 1";

б) в ал. 3 т. 2 се отменя;

в) създават се ал. 4 и 5:

"(4) Когато заявлението е подадено от лице - гражданин на държава - членка на Европейския съюз, или на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което иска да се установи на територията на Република България и да извършва лично занаятчийска дейност, то представя копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да извършва занаятчийска дейност.

(5) Когато лице по ал. 4 желае временно да извършва занаятчийска дейност на територията на Република България, без да се установява, то уведомява за това съответната регионална занаятчийска камара, на територията на която ще извършва дейността, преди нейното започване. В уведомлението се посочват:

1. държавата, в която е установено, и адрес в нея;

2. адрес на територията на Република България, свързан с извършването на занаятчийската дейност;

3. копие от документ, доказващ притежаването на квалификация, отговаряща на изискванията за майстор, или друг документ, доказващ правото му да извършва занаятчийска дейност."

3. В чл. 25, ал. 1 изречение второ се заличава.

4. **Член 55** се изменя така:

"**Чл. 55.** (1) Майстор в определен занаят е лице, което успешно е издържало майсторски изпит и е получило майсторско свидетелство, издадено от Националната занаятчийска камара.

(2) Майстор е и лице, признато за такъв в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и притежаващо документ, доказващ необходимата квалификация.

(3) Лицата по ал. 1 и 2 могат да притежават неограничен брой майсторски свидетелства."

5. В чл. 64, ал. 2 изречение второ се заличава.

§ 11. В Закона за защита на потребителите (обн., ДВ, бр. 99 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 30, 51, 53, 59, 105 и 108 от 2006 г., бр. 31, 41, 59 и 64 от 2007 г., бр. 36 и 102 от 2008 г. и бр. 23, 42 и 82 от 2009 г.) в чл. 186, ал. 2, т. 9 се създава буква "о":

"о) Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар."

§ 12. В срок два месеца от влизането в сила на закона:

1. компетентните органи съобразно своята компетентност предприемат незабавни действия и привеждат в съответствие с този закон всички разрешителни режими и изисквания, свързани с дейности по предоставянето на услуги;

2. Министерският съвет приема актовете по чл. 3, ал. 3 и чл. 31.

§ 13. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на 11 февруари 2010 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.